

Partnersamverkan för en
fördubblad kollektivtrafik

TRYGGHET OCH SÄKERHET VID TRAFIKUPPHANDLING

En bilaga till Avtalsprocessen inom Partnersamverkan för en fördubblad kollektivtrafik

**Beslutad av styrgruppen för Partnersamverkan
för en fördubblad kollektivtrafik
november 2013**

Innehåll

1. Inledning

2. Användaranvisning för trafikbeställare

3. Krav

1. Inledning

Denna Kravbilaga är en branschgemensam rekommendation från Svensk Kollektivtrafik, Svenska Taxiförbundet, Sveriges Kommuner och Landsting och Svenska Bussbranschens Riksförbund, i det följande benämnt Partnersamverkan för en fördubblad kollektivtrafik. Mot bakgrund av att tågtrafiken är hårt styrt av regelverk på detta område har Branschföreningen Tågoperatörerna valt att avstå från att medverka i arbetet.

Bilagan innehåller lämpliga krav från trygghets- och säkerhetssynpunkt vid upphandling och träffande av avtal om upphandlad kollektivtrafik som utförs med buss eller taxi. Det övergripande syftet med Kravbilagan är att underlätta och få en likformighet i upphandlings- och avtalsprocesser genom att tillhandahålla kravrekommendationer som både upphandlar- och utförarsidan anser lämpliga. Detta är en första version av Kravbilagan. Den är avsedd att "höja golvet" i bussbranschen samt taxibranschen när det gäller trygghet och säkerhet. Bilagan får sedan successivt utvecklas.

Kraven är viktiga från trygghets- och säkerhetssynpunkt och för att kollektivtrafiken ska vara attraktiv i ett resenärsperspektiv. Därmed bidrar de till målet att öka kollektivtrafikens marknadsandel. Utgångspunkt för kraven är Programmet Trygghet och Säkerhet och den vision som redovisas i programmet. Kraven omfattar förhållanden och åtgärder som trafikföretagen och trafikbeställaren har rådighet över. Kraven har bedömts vara rimliga, lämpliga samt möjliga att följa upp på ett rationellt sätt. Dessutom avspeglar de föreslagna kraven de som förekommer i nyligen gjorda upphandlingar av kollektivtrafik.

2. Användaranvisning för trafikbeställare

Målsättningen med bilagan är att den ska utgöra standard vid upphandlingar av kollektivtrafik i Sverige. Partnersamverkan för en fördubblad kollektivtrafik rekommenderar därför starkt att trafikbeställaren använder dokumentet i dess helhet och att bilagan utgör en del av det avtal som tecknas.

Om en beställare önskar avvika från de rekommenderade kraven i bilagan ska detta kunna motiveras. Denna motivering kan i sin tur användas som underlag för att vidareutveckla dessa rekommendationer. Sådana eventuella önskemål om avvikelser bör diskuteras i ett så tidigt skede som möjligt i en upphandlingsprocess.

Användare av Kravbilagan Trygghet och Säkerhet uppmanas rapportera förbättringsförslag till respektive branschorganisation.

3. Krav

Kraven i det följande handlar till stor del om att trafikföretaget ska ha fastlagda policys och planer som är väsentliga från trygghets- och säkerhetssynpunkt. Självfallet ska planerna också efterlevas.

Arbets sättet ska vara att trafik företaget utarbetar policys och planer m m enligt kraven samt arbetar för att ständigt förbättra dessa och sitt arbete för att uppnå de mål och ambitioner som finns fastlagda i policys och planer. I syfte att säkerställa kvalitén och utveckla föreliggande policys och planer ska trafik företaget en gång per år ha en redovisning för trafikbeställaren av dessa. Då analyseras och diskuteras också gemensamt uppfyllelsen av de mål som finns i uttryckta i dokumenten. Denna rutin redovisas som ett sista krav nedan.

a. Trafik företaget ska ha en trafiksäkerhetspolicy och en handlingsplan, som är kommunicerade och som följs.

En vid trafik företaget fastlagd trafiksäkerhetspolicy ska finnas. Ledningen vid företaget ska ha kommunicerat den så att samtliga berörda anställda är väl bekant med den och känner till vad som gäller från trafiksäkerhetssynpunkt. Handlingsplanen ska redovisa hur trafiksäkerhetspolicyen följs upp och utvecklas.

b. Trafik företaget ska ha en arbetsmiljöpolicy och handlingsplan för arbetsmiljöarbetet, som är kommunicerade och som följs.

En vid trafik företaget fastlagd arbetsmiljöpolicy ska finnas. Ledningen vid företaget ska ha kommunicerat den så att samtliga berörda anställda är väl bekant med den och känner till vad som gäller från arbetsmiljösynpunkt. Handlingsplanen ska redovisa hur arbetsmiljöpolicyen följs upp och utvecklas.

c. Trafik företaget ska ha en plan för trygghetsarbetet.

Utifrån av trafikbeställaren utförda undersökningar av resenärers trygghet ska trafik företaget ha en plan hur tryggheten fortlöpande ska förbättras. Denna plan upprättas i samarbete med trafikbeställaren.

d. Trafik företaget ska ha en handlingsplan för krishantering.

En handlingsplan för kriser av olika slag ska finnas så att de kan hanteras på ett effektivt sätt. Planen bör innefatta hur en krisgrupp ska organiseras vid trafik företaget, checklistor, åtgärdskalendrar, hur kontakter med media sker m m.

e. Trafik företaget ska ha bestämmelser fastlagda om trafik under svåra väderförhållanden och väglag

Under särskilt besvärliga väderförhållanden och väglag, t ex under stormar och snöoväder då SMHI gått ut med en klass 1, 2 eller 3 varning för det geografiska området, bör det övervägas att ställa in eller begränsa trafiken då det annars innebär stora risker för resenärerna och trafik företagets egen personal. Trafik företaget ska ha fastställda bestämmelser för dylika situationer som inkluderar rutiner för beslut och samråd med trafikbeställaren. För upphandlad anropsstyrd trafik ska även bestämmelser finnas fastlagda i samråd mellan trafik företaget och trafikbeställaren om ruttplanering och körtider för ovannämnda situationer. Vite till följd av att trafik ställs in under sådana situationer ska inte komma i fråga.

f. Trafik företaget ska dokumentera, undersöka och rapportera händelser, incidenter, olyckor och tillbud konsekvent och systematiskt.

Trafik företaget ska ha ett system med rutiner för att undersöka, dokumentera och rapportera olyckor och tillbud. Ett gemensamt system för Trafik Händelse Rapportering (THR) finns utvecklat inom kollektivtrafikbranschen.

g. Trafik företaget ska ha en alkohol- och drogpolicy och en handlingsplan inom området.

Det ska finnas en fastlagd policy som beskriver hur trafik företaget ser på frågan om alkohol och andra droger. Till policyen ska det finnas en handlingsplan knuten.

Tillvalskrav: Trafikföretaget ska genomföra drogtester omfattande minst 10 procent av förarna årligen.

Detta krav kan beställaren välja att lägga till vid upphandlingar utöver grundkravet att trafikföretaget ska ha en alkohol- och drogpolicy.

h. Såväl trafikföretaget som trafikbeställaren ska ha rutiner för att lämna information till resenärerna som är viktig från trygghets- och säkerhetssynpunkt.

Trafikföretaget ska ha fastlagda rutiner för vilken information som ska lämnas resenärerna, t ex beträffande bältesanvändning, förseningar och störningar i trafiken samt vid skador på fordonen. För trafikbeställaren kan det vara aktuellt att lämna information t ex på terminaler, hållplatser m m och via media.

i. Fordonen ska beträffande skick och kvalitet vid varje tillfälle uppfylla kraven enligt Transportstyrelsens föreskrifter för Polisens flygande inspektioner.

Trafikföretaget ska ha ett kvalitetssystem och fastställda rutiner som innebär att fordonen som utnyttjas i trafiken har ett sådant skick och kvalitet att de tillgodoser kraven enligt rubricerade föreskrifter.

j. Årlig trygghets- och säkerhetsredovisning för trafikbeställaren

Trafikföretaget ska en gång per år för trafikbeställaren redovisa de policys, planer, handlingsprogram, rutiner och bestämmelser som företaget har i enlighet med föreliggande Kravbilaga. Syftet med redovisningen är att säkerställa kvalitén på dokumenten/arbetet och att trafikbeställare och trafikföretag gemensamt analyserar och diskuterar uppfyllelsen av de mål som finns fastlagda i dokumenten.